

RADA UNII EUROPEJSKIEJ

**Bruksela, 18 maja 2009 r. (28.05)
(OR. en)**

9908/09

**ACP 122DEVGEN 146RELEX
465COEST 177COLAT 17COASI
86COAFR 171COMAG 11COHOM
110**

NOTA

Od: Sekretariat Generalny

Data: 18 maja 2009 r.

Nr poprz. dok.: 9047/09

Dotyczy: Konkluzje Rady w sprawie wspierania demokratycznych rządów – w kierunku
wzmocnionych ram UE

Na posiedzeniu 18 maja 2009 r. Rada ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych przyjęła konkluzje znajdujące się w załączniku do niniejszej noty.

Konkluzje Rady**w sprawie****wspierania demokratycznych rządów – w kierunku wzmocnionych ram UE**

1. Rada podkreśla, że demokratyczne rządy mają decydujące znaczenie dla redukcji ubóstwa w kontekście zrównoważonego rozwoju i dla osiągnięcia milenijnych celów rozwoju. Podejście UE do demokratycznych rządów jest przedstawione w konsensusie europejskim w sprawie polityki rozwoju i konkluzjach Rady z października 2006 r.¹
2. Rada uznaje wielowymiarową naturę sprawowania rządów, która na wszystkich poziomach obejmuje aspekty polityczne, społeczne, gospodarcze, prawne, instytucjonalne, kulturalne, środowiskowe i aspekty związane z bezpieczeństwem. Wszystkie te aspekty są ze sobą powiązane i powinny być rozpatrywane w sposób całościowy i zrównoważony.
3. Główne zachęty dotyczące demokratycznych rządów mogą pochodzić jedynie z samych krajów partnerskich i przyjmować formę krajowych środków zachęty, dialogu i mechanizmów wspierających przejmowanie odpowiedzialności. UE pozostaje zaangażowana we wspieranie tych procesów i w zachęcanie do nich z wykorzystaniem wielu instrumentów, które ma do dyspozycji, w tym dialogu między partnerami i zachęt do reform nastawionych na konkretne wyniki.

Inicjatywa dotycząca sprawowania rządów

4. Rada z zadowoleniem przyjmuje dokonany przez Komisję przegląd inicjatywy dotyczącej sprawowania rządów² oraz wynikające z niego główne ustalenia i zalecenia.

¹ Dok. 14024/06.

² Dok. 5504/09 – dokument roboczy służb Komisji: „Wspieranie demokratycznych rządów dzięki inicjatywie ich dotyczącej: przegląd i dalsze działania”.

5. Rada potwierdza poparcie dla inicjatywy dotyczącej sprawowania rządów jako istotnego mechanizmu wspierania wysiłków partnerskich krajów AKP na rzecz wzmocnienia demokratycznych rządów przez podkreślanie znaczenia dialogu i zachęt. Rada odnotowuje również, że ten mechanizm i związane z nim podejście są stosunkowo nowe i powinny być nadal rozwijane i udoskonalane.

Dialog

6. Rada wzywa Komisję i państwa członkowskie, a także kraje AKP do bardziej systematycznego, przejrzystego, integracyjnego i regularnego dialogu politycznego na temat sprawowania rządów, obejmującego inicjatywę dotyczącą sprawowania rządów, w ramach art. 8 umowy z Kotonu oraz do rozpatrywania go w bardziej strategicznej, dłuższej perspektywie.
7. Rada odnotowuje, że dialog z krajami partnerskimi oraz ich organizacjami regionalnymi i ponadnarodowymi jest kluczowy dla procesu ukierunkowanego na wyniki. Realizacja wspólnej strategii Afryka – UE i partnerstwa na rzecz rządów demokratycznych i praw człowieka stanowi dobre ramy ściślejszej współpracy i dialogu na temat inicjatywy dotyczącej sprawowania rządów, zarówno w UE, jak i z partnerami afrykańskimi. UE zamierza współpracować z Unią Afrykańską i wspierać wysiłki krajów Afryki zmierzające do wzmocnienia systemów ich rządów i do realizacji krajowych planów reform. Dlatego Rada wzywa wszystkie strony do wzmocnienia tego partnerstwa.
8. Rada z zadowoleniem przyjmuje postępy afrykańskich partnerów w procesie związanym z afrykańskim mechanizmem wzajemnej oceny i odnotowuje wsparcie udzielone mechanizmowi przez Komisję i państwa członkowskie oraz ich wsparcie dla reform przygotowanych na szczeblu krajowym, a także zachęca Komisję i państwa członkowskie do udzielania mechanizmowi dalszego wsparcia, w szczególności w kontekście partnerstwa Afryka – UE na rzecz rządów demokratycznych i praw człowieka. Rada wzywa Komisję i państwa członkowskie do rozważenia i skonsultowania z partnerami sposobów lepszego powiązania w przyszłości mechanizmu i planów działania dotyczących sprawowania rządów, tak by zwiększyć odpowiedzialność za demokratyczne rządy i procesy reform.

Pakiet zachęt

9. Pakiet zachęt dla krajów AKP stworzony w kontekście inicjatywy dotyczącej sprawowania rządów jest przydatnym narzędziem stymulowania chęci krajów partnerskich do zaangażowania się w dialog polityczny na temat demokratycznych rządów i przyczynienia się do konkretnych zmian. Pakiet jest wynikiem przekonania, że rządy demokratyczne pozwalają na osiągnięcie lepszych efektów rozwojowych.
10. Rada zachęca Komisję i państwa członkowskie do uwzględniania profilu sprawowania rządów i do wykorzystywania go, w stosownych przypadkach, we współpracy rozwojowej i regularnym dialogu politycznym na szczeblu UE. W tym kontekście Rada wzywa Komisję i państwa członkowskie do udzielania delegaturom Komisji i państwom członkowskim większej ilości wskazówek na szczeblu krajowym. Rada wzywa Komisję również do regularnego uaktualniania profilu sprawowania rządów i do terminowego angażowania państw członkowskich w działania na wszystkich szczeblach procesu, tak by częściej stosowano profil jako narzędzie UE oraz, w stosownych przypadkach, jako element programowania dwustronnego.
11. Metodyka stosowana do opracowywania profili sprawowania rządów powinna zostać ulepszona, by uwzględniała szersze czynniki polityczne i gospodarcze, w tym relacje między państwem a społeczeństwem, które powodują słabość rządów. Profil powinien lepiej odzwierciedlać specjalne wyzwania dotyczące sprawowania rządów w państwach znajdujących się w gorszej sytuacji i w sytuacjach gdy powiązania rozwoju z bezpieczeństwem mają podstawowe znaczenie.
12. Wiarygodność inicjatywy dotyczącej sprawowania rządów w dużej części zależy od przejęcia przez dany kraj odpowiedzialności za realizację planów działania w zakresie sprawowania rządów i od ich rzeczywistej realizacji; plany takie powinny uwzględniać istniejące plany reform rządów partnerskich. Monitorowanie powinno obejmować bardziej wyczerpujące konsultacje z parlamentami, społeczeństwem obywatelskim, innymi właściwymi instytucjami i podmiotami krajowymi.

13. Rada odnotowuje, że zachęty zapewniane w ramach inicjatywy dotyczącej sprawowania rządów są przede wszystkim natury politycznej i że wymiar finansowy jako taki pozostaje ograniczony. Zachęca państwa członkowskie i Komisję do zbadania możliwości rozszerzenia i ulepszenia tej inicjatywy, w stosownym przypadku, z wykorzystaniem podejścia ukierunkowanego na wyniki. Konieczne jest lepsze rozumienie zakresu zachęt – zarówno krajowych, jak i zewnętrznych – które mogą przyczynić się do ulepszenia reform sprawowania rządów. Rada odnotowuje również potrzebę stosowania przejrzystych i opartych na dowodach zasad przyznawania środków.

Dalsze działania

14. Podkreślając, że poparcie dla demokratycznych rządów obejmuje różnorodne kwestie, Rada zachęca Komisję do dalszych wysiłków na rzecz wielowymiarowego i całościowego podejścia, uwzględniającego odpowiedzialność danego kraju i dialog oraz skoncentrowanego na wynikach i narzędziach operacyjnych.
15. Doświadczenia z realizacji inicjatywy dotyczącej sprawowania rządów i ze stosowania zachęt finansowych wskazują, że mają one duży potencjał promowania reform będących w gestii krajów partnerskich i ułatwiają dialog dotyczący kwestii związanych ze sprawowaniem rządów. Rada wzywa Komisję i państwa członkowskie, by ściśle współpracowały oraz by wyciągnęły wnioski z dotychczasowych doświadczeń i ulepszyły inicjatywę.
16. W tym kontekście Rada zwraca uwagę na następujące kwestie:
- Konieczność przestrzegania zasady odpowiedzialności danego kraju za reformy oraz poszanowania tempa i szczegółowych cech procesów sprawowania rządów w poszczególnych państwach. Decyzja o strategiach reformowania i ich realizacji należy do krajów partnerskich, UE powinna jednak nadal, we właściwym przypadku, wspierać takie reformy.
 - Odpowiedzialność krajowa na wszystkich szczeblach jest kluczowym elementem procesów sprawowania demokratycznych rządów.

- Konieczność odejścia od oceniania i przejścia do przyczyn i krajowych zachęt do reformy sprawowania rządów.
 - Konieczność dalszego badania możliwości ulepszania sektorowych ocen sprawowania rządów.
 - Konieczność pełnego wykorzystania już istniejących narzędzi oceny sprawowania rządów.
17. Rada wzywa Komisję i państwa członkowskie do wykorzystania średniookresowego przeglądu instrumentów finansowania zewnętrznego i instrumentów 10. EFR, by ulepszyć unijne podejście do sprawowania rządów. W tym kontekście Rada z zainteresowaniem oczekuje przedyskutowania kwestii sprawowania rządów jako oddzielnego wymiaru działań, którego nie należy uznawać za formę uwarunkowań.
18. By ułatwić programowanie pomocy na okres po roku 2010, należy przygotować dobrą metodykę, by zapewnić skuteczne monitorowanie oraz standardowy, obiektywny i przejrzysty proces przyznawania środków i taką samą ocenę osiągnięć.
19. Rada wzywa Komisję i państwa członkowskie do wzmocnienia współpracy z właściwymi podmiotami na rzecz wspierania procesów sprawowania rządów. Podkreślić należy rolę parlamentów krajowych, organów lokalnych i regionalnych, społeczeństwa obywatelskiego i sektora prywatnego.
20. Rada podkreśla, że ogromne znaczenie ma wzmacnianie pozycji kobiet oraz równość płci. Kobiety odgrywają decydującą rolę w przypadku pomocy rozwojowej, a bez ich aktywnego udziału w procesach politycznych i demokratycznych nie zostanie osiągnięty zrównoważony rozwój.
21. Rada podkreśla, że ważne jest poruszanie problemu demokratycznych rządów w regularnym dialogu politycznym między UE a krajami partnerskimi ze wszystkich regionów oraz w dialogu z organizacjami regionalnymi, by ułatwić rozumienie konieczności reform.

22. By zintensyfikować dialog z krajami partnerskimi dotyczący sprawowania rządów i kwestii z nim związanych, Rada wzywa Komisję, by w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi przedstawiła zarys obecnych praktyk na szczeblu UE, w odpowiednich przypadkach wraz z sugestiami dotyczącymi bardziej systematycznego i spójnego podejścia.
23. Rada zachęca Komisję i państwa członkowskie by stosowały inicjatywę dotyczącą sprawowania rządów do wzmacniania współpracy i dalej przyczyniały się do ogólnego podejścia do skuteczności pomocy, w tym do dostosowania go do procesów prowadzonych przez państwa, takich jak dokumenty strategiczne w sprawie ograniczania ubóstwa. W związku z tym Rada wzywa Komisję i państwa członkowskie do zacieśnienia współpracy zgodnie z zasadami skuteczności pomocy i do dalszego pogłębiania prac nad wspólnymi analizami rozwojowymi, wspólnymi ocenami i narzędziami monitorowania, zharmonizowanym dialogiem i wspólnymi ramami programowania, w tym do wspólnego wyznaczania celów wsparcia w procesie reform sprawowania rządów w krajach partnerskich.
24. Rada zachęca Komisję i państwa członkowskie do dalszego pogłębiania synergii i współpracy z innymi partnerami działającymi w obszarze demokratycznych rządów.
25. Rada przywołuje wspólne cele, wartości i zasady zawarte w konsensusie europejskim w sprawie polityki rozwoju i w podejściu ustanowionym w konkluzjach Rady z października 2006 roku w sprawie sprawowania rządów³; powinny one mieć zastosowanie do pomocy UE we wszystkich regionach. Rada wzywa Komisję, by rozważyła wykorzystanie doświadczeń i wniosków wyciągniętych ze stosowania inicjatywy dotyczącej sprawowania rządów w procesach związanych z demokratycznymi rządami w innych regionach⁴ i by złożyła sprawozdanie Radzie.

³ Dok. 14024/06.

⁴ Pkt 19 dok. 14024/06.

26. Rada zwraca się do Komisji, by na początku 2012 roku przedstawiła ogólne sprawozdanie z realizacji konkluzji Rady z października 2006 roku i by skoncentrowała się w nim na wsparciu UE na rzecz demokratycznych rządów, zarządzanym przez Komisję, we wszystkich regionach, z uwzględnieniem inicjatywy dotyczącej sprawowania rządów i instrumentu wspierania systemu rządów. Sprawozdanie powinno obejmować również udział kobiet w realizacji i wzmacnianiu unijnego wsparcia na rzecz sprawowania rządów.
27. Rada uznaje, że wsparcie demokratycznych rządów w krajach partnerskich obejmuje szersze kwestie związane z demokracją i prawami człowieka, oraz odnotowuje, że do zwiększenia skuteczności wsparcia UE może być potrzebne spójniejsze podejście unijne.
-